

ια. Ὁ Ἀρχίδαμος ὀξείαν τὴν ἐμβολὴν ἐποίησατο.	
ιβ. Μεγίστου κακοῦ ἀπηλλάγησαν οἱ παῖδες, πονηρίας.	

17. Να συμπληρωθούν τα κενά των προτάσεων με τον σωστό τύπο της λέξης της παρένθεσης και να χαρακτηριστεί ο ομοιόπρωτος προσδιορισμός:

Παραδείγματα	Χαρακτηρισμός
α. Σωφρονεῖν ἀνάγκη ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς ἀμφοτέροις, τοῖς τε . . . . . (Ἀρμένιος) καὶ τοῖς . . . . . (Χαλδαῖος).	
β. Οἱ νέοι ἤκουον τῶν λόγων . . . . . (γέρων) ἀνθρώπων.	
γ. Εἴπωμεν περὶ . . . . . (ἕκαστος) τῆς τέχνης.	
δ. Κρίνεται . . . . . (ὄλος) ἡ πόλις.	
ε. Διόνυσος τὸν οἶνον ἐδωρήσατο φάρμακον . . . . . (γραῦς) γυναιξί.	
στ. Ὁ Χείρων ἐν τῷ . . . . . (Πήλιον) ὄρει διέτριβεν.	
ζ. Παρ' Ὀμήρῳ θαυμάζομεν τοὺς ἥρωας, ... (Ὀδυσσεῖς) καὶ . . . . . (Ἀχιλλεύς).	
η. Ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων τῶν αἰσχροῦν, ... (κέρδος), ... (ὀργή), ... (ἡδονή), ... (λύπη).	
θ. Ἦν δὲ ἐν Στυμφάλῳ . . . . . (πόλις) τῆς Ἀρκαδίας, Στυμφαλὶς λεγομένη λίμνη.	
ι. Φίλοι παρὰ ἡμᾶς . . . . . (φίλοι) ἀφίξεσθε.	
ια. Οὗτός ἐστι μεγαλοφωνότατος τῶν ποιητῶν, ... (Ὀμηρος).	
ιβ. Ὁ βασιλεὺς ἐφόρει χιτῶνα . . . . . (ποδήρης) καὶ . . . . . (πορφυροῦς).	

18. Στο παρακάτω κείμενο να αναγνωριστοῦν οἱ ομοιόπρωτοι ονοματικοὶ προσδιορισμοί:

Ὅτε αὐτὸς Ξέρξης, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστρατεύετο, συστρατευόμενον εἶχε Δημάρατον, τὸν πρότερον βασιλεῖα Σπάρτης. Γενόμενος δὲ πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν, διόδου στενῆς τοῦ ὄρους Οἴτης παρὰ τὸν Σπερχεῖον ποταμόν, τοῦτον μετεπέμψατο καὶ εἶπεν αὐτῷ «ὦ Δημάρατε, σὺ Ἕλληνας ἀνὴρ βασιλεὺς εἶ καὶ πόλεως οὐτ' ἐλαχίστης, οὐτ' ἀσθενοστάτης. Τὴν νύκτα ὄλην κατάκειμαι ἐν τῇ σκηνῇ μέση καὶ βουλευόμεμαι, εἰ ἐπιχειρήσουσι μοι ἀντιτάξασθαι οἱ ἐναντίοι ἐν τῷ ὄχυρῷ ὃ μικρῶν λίθων ἐστίν· οὐδὲ γὰρ οἱ πάντες Ἕλληνες ἠθροισμένοι εἰσίν, οὐδ' ἐν τῷ παρόντι τὸ πεζὸν ἅπαν τῶν Ἑλλήνων. Τί πρὸς ταῦτα φῆς».

19. Στη φράση «Ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν διὰ Κερκίνης, ἐρήμου ὄρους» οἱ τονισμένες λέξεις εἶναι:

- α. παράθεση β. ἐπεξήγηση
 γ. ἐπιθετικός προσδιορισμός δ. κατηγορηματικός προσδιορισμός

20. Να ἀντιστοιχίσετε τὴ γενική των προτάσεων με τὸ εἶδος στο ὁποῖο ἀνήκει:

α. Ἡ ἀγέλη τῶν φυλάκων ἀστασίαστος ἔσται.	1. κτητική
β. Οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου.	2. τοῦ δημιουργοῦ
γ. Οἱ Κορίνθιοι λαβόντες τριῶν ἡμερῶν σιτία ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν.	3. διαιρητική
δ. Ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤκεν ἔχων στολήν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν.	4. τῆς ὕλης
ε. Τὴν μὲν αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην ἔχειν.	5. τοῦ περιεχομένου
στ. Οἱ νόμοι τοῦ βασιλέως ὠφελοῦσι τοὺς δικαίους.	6. τῆς ιδιότητος
ζ. Τῆς τε ἄλλης μετόχους αὐτοὺς εἶναι δεῖ φρονήσεως καὶ τῆς ἀνδρείας.	7. τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος
η. Οἱ αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις ἀπήγγειλαν τὴν τ' ἐνθάδε ἀφίξιν τῶν βαρβάρων καὶ τὴν νίκην τῶν προγόνων.	8. τῆς αἰτίας
θ. Ἄπαν δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν ἦσαν στάδιοι τρεῖς.	9. υποκειμενική
ι. Τίς γὰρ ἂν ἐμοὶ μείζων ταύτης γένοιτο συμφορά;	10. ἀντικειμενική
ια. Ἐνὴν ἐν ταῖς κώμαις οἶνος φοινίκων πολὺς.	11. συγκριτική

21. Στα παρακάτω παραδείγματα να δηλωθεῖ τὸ εἶδος τῆς γενικής:

Παραδείγματα	Εἶδος γενικής
α. Τὸν πλείστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο.	
β. Τὰ μὲν οὖν ναυτικά τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν.	
γ. Ὅστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν.	
δ. Πορείαν πολλῶν ἡμερῶν ἐβάδισαν.	

ε. Λύπης ἰατρός ἐστὶν ἀνθρώποις λόγος.	
στ. Οἰκίαν λίθου ἐπρίατο (= αγόρασε).	
ζ. Λιποταξίου γραφήν κατεσκεύασεν κατ' ἑμοῦ.	
η. Ὁ δὲ ἀσεβῶν τε περὶ ταῦτα καὶ ἀπειθῶν ὑπόδικος ἀσεβείας γιγνέσθω.	
θ. Εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφίεται.	
ι. Θαυμασία ἦν ἡ εὐψυχία καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός.	
ια. Ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ξυμφωνιῶν δικαιοτάτ' ἂν λέγοιτο σοφία.	
ιβ. Οἱ Ἕλληνες ἀφίκοντο ἐπὶ Ἄρπασον ποταμόν, εὖρος τεττάρων πλέθρων.	

22. Ποιες ἀπὸ τις υπογραμμισμένες γενικές των προτάσεων εἶναι κτητικές, ποιες υποκειμενικές καὶ ποιες αντικειμενικές;

Προτάσεις	Εἶδος γενικής		
	Κτητική	Υποκειμενική	Αντικειμενική
α. Γλιου πόλις ἐάλω (= κυριεύτηκε) ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.			
β. Παρήλθον κάοντες (= καιγοντας) πολλῶν ἀγαθῶν μεστὰς οἰκίας.			
γ. Σωκράτης οὐδεπώποτε ὑπέσχετο διδάσκαλος εἶναι τῆς δικαιοσύνης.			
δ. Βέβαιοι σύμμαχοι Θηβαίων δικαίως ἔσονται.			
ε. Οὗτοι ἔχαιρον ἐπὶ τῇ νίκῃ τῶν ἰππέων.			
στ. Φύσει ἐστὶ φίλος καὶ συγγενὴς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀνδρείας.			
ζ. Ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ οὐδέποτε ἀπόλλυται.			
η. Ἐν Σπάρτῃ οἱ νέοι οὐποτ' ἔρημοι ἀρχόντων ἦσαν.			

θ. Σύνοδος Ἑλλήνων στρατηγῶν ἐν Σαλαμῖνι πρὸ τῆς ναυμαχίας ἐγένετο.			
ι. Κύρος ποιεῖται ἐξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τῶν βαρβάρων ἐν Κελαίναϊς.			

23. Οἱ ετερόπρωτοι προσδιορισμοὶ κατὰ γενικὴ να ενταχθοῦν στη στήλη που ἀνήκουν:

Προτάσεις	Κτητική	Διαιρετική	Τῆς ὕλης	Του περιεχομένου	Τῆς ιδιότητος
α. Οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων εὐδαίμονες εἰσιν.					
β. Οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων.					
γ. Ἀπόλλων λέγεται ἐκδεῖραι τὸ δέρμα τοῦ Μαρσίου ἐν τῷ ἄντρῳ (= στη σπηλιά).					
δ. Ἀτρέως υἱοὶ ἦγον Ἀχαιοὺς ἐπὶ Τροίαν.					
ε. Περί τὸν ναὸν ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη.					
στ. Ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἐπετετέλεστο τείχος.					
ζ. Ἐφεσος ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.					
η. Ἄ εἰληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει.					
θ. Εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφίεται.					
ι. Αἱ φιλότιμοι τῶν φύσεων τῷ ἐπαίνῳ παροξύνονται.					

γ. Ἐνταῦθα παράδεισος πλήρης ἀγρίων θηρίων ἦν.	
δ. Ἐνταῦθα ἦσαν κῶμαι μεσταὶ σίτου καὶ οἴνου.	
ε. Ἐγκρατεῖς ποιήσω ὑμᾶς πάσης τῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ ἦν.	
στ. Τὰ ἄρματα ἐφέρετο διὰ τῶν Ἑλλήνων κενὰ ἠνιόχων.	
ζ. Γυμνός ἦν τῶν ἰππέων ὁ λόφος.	
η. Ἀνὴρ ἀγαθός ἐστιν θεῶν ἐπιμελής.	
θ. Τοὺς νόμους χρῆ κυρίου εἶναι τῶν πολιτῶν.	
ι. Ἀληθοὺς καὶ ἀσφαλοῦς φιλίας οἱ τύραννοι ἄπειροί εἰσιν.	

28. Να υπογραμμιστούν οι ετερόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί κατά δοτική και η λέξη εξάρτησής τους:

Παραδείγματα	Λέξη εξάρτησης
α. Αὕτη ὅμοιαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα.	
β. Οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ταῦτά μοι δοκοῦσι τοῖς κακοῖς κυβερνήταις πάσχειν.	
γ. Ἔστι δ' ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι.	
δ. Ἀθηνᾶ καὶ Ἥρα εὖνοι τοῖς Ἑλλησιν ἦσαν.	
ε. Περικλῆς ἦν φιλοπροσήγορος τῷ τρόπῳ.	
στ. Ἀνάρμοστόν ἐστι τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θεῷ.	
ζ. Ο τοῖς νόμοις εὐπειθῆς χρηστὸς ἐστι πολίτης.	
η. Σχεδὸν εἰ θεοὶ ὅμοιοι.	
θ. Ἀτάρβας δὲ ὑπέστησε τὴν ἑαυτοῦ ναῦν ἀντίπρωρον τοῖς πολεμίοις.	
ι. Δοκεῖς καὶ σαυτῷ κακόνους εἶναι.	

29. Να διακρίνετε ποιες από τις δοτικές των παρακάτω προτάσεων είναι αντικειμενικές και ποιες της αναφοράς:

- Ἦν τῇ φωνῇ τραχύς.
- Τύραννος ἐναντίος ἐλευθερίᾳ καὶ νόμῳ ἐστίν.

- Οὕτως ἔχει ταῦτα τῇ ὄψει.
- Φίλιππος ἐχθρὸς καὶ κακόνους τῇ Ἀθηναίων πόλει ἦν.
- Ἐγὼ οὔτε ποσὶν εἰμι ταχύς οὔτε χερσὶν ἰσχυρός.
- Ἡ Βοιωτία ὁμορος τῇ Ἀττικῇ ἐστι.
- Τινὲς βλακεῖα καὶ ἀπονία κακοὶ εἰσιν.
- Κίμων ἐπιεικῆς (= ευγενικός) τῷ δήμῳ ἦν.
- Τὸν φίλον τιμῶ ἐξ ἴσου τῷ πατρί.
- Κλίμακας ἐποίησαντο ἴσας τῷ τείχει τῶν πολεμίων.

30. Τα επίθετα εξάρτησης της δοτικής αντικειμενικής των παραδειγμάτων σε ποια κατηγορία ανήκουν;

Παραδείγματα	Κατηγορία επιθέτων
α. Ἐπιθυμοῦσι ὁμοίων τῷ δήμῳ.	
β. Ὅμοροι ἦσαν τοῖς Δωριεῦσι.	
γ. Οἱ εἰδότες ἑαυτοὺς τὰ ὠφέλιμα ἑαυτοῖς ἴσασι (= γνωρίζουν).	
δ. Χαλεπὸν ἐξευρεῖν ἴσους τοὺς λόγους τῷ μεγέθει τῶν ἔργων.	
ε. Ἀγσιλάος τοῖς νόμοις εὐπειθέστατος ἦν.	
στ. Ἀλλήλοισι σύμφωνα δεῖ τὸν νόμον διατάττειν.	
ζ. Τὸ φιλεῖν ἑαυτὸν ἔμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν.	
η. Οὔτε γὰρ ἄλλω ἀνθρώπῳ προσφιλῆς ἂν εἴη ὁ τοιοῦτος οὔτε τῷ θεῷ.	
θ. Ἀλκιβιάδης οὐχ ὅμοιαν γνώμην ἔσχεν ἐκείνοις.	
ι. Εὐθύς ἤξιον τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπῆκόους εἶναι.	

31. Τα επίθετα εξάρτησης της δοτικής της αναφοράς των παραδειγμάτων σε ποια κατηγορία ανήκουν;

Παραδείγματα	Κατηγορία επιθέτων
α. Ἀλκιβιάδης δυνάμει οὐδὲν τῶν ἄλλων διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολιτῶν πρῶτος ἦν.	

β. Κλέαρχος ὄραν στυγνὸς ἦν και τῆ φωνῆ τραχύς.	
γ. Ὁ Φίλιππος οὕτως εὐγενὴς τῷ τρόπῳ ἦν.	
δ. Κύλων ὁ Ἀθηναῖος ἀνὴρ οὕτω ἦν εὐγενὴς και δυνατὸς τῆ ψυχῆ.	
ε. Ποῖος ἂν κάλλιστος και κράτιστος τῷ σώματι γένοιτο;	
στ. Οὗτοί εἰσι ἀσθενέστατοι φύσει.	
ζ. Τοῖς δὲ πένησι ἢ ἀδυνάτοις τῷ σώματι συγγνώμην ἔχει διὰ τὸ ἠγεῖσθαι ἄκοντας αὐτοὺς ἀμαρτάνειν.	
η. Οὗτοι ἐγένοντο ἀγαθοὶ τοῖς πολεμικοῖς.	
θ. Ὁ Ερμοκράτης οὐδενὸς ἐλείπετο ἐς τὰλλα και κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρία τε ἰκανὸς ἐγένετο.	
ι. Ὁ μὲν Ἀγησίλαος οὕτως εὐγενὴς τῷ τρόπῳ ἐγένετο.	

32. Να υπογραμμίσετε τον ετερόπρωτο ονομαστικό προσδιορισμό κατά αιτιατική και τη λέξη εξάρτησής του:

Παραδείγματα	Λέξη εξάρτησης
α. Διογένης ἔλεγεν Ἀθηναίους εἶναι πολλοὺς ἀνθρώπους τὸ πλῆθος.	
β. Τὰ παρὰ τῆς τύχης δωρηθέντα τηλικαῦθ' ἡμῖν τὸ μέγεθος ἐστίν.	
γ. Ἡ δὲ τούτων μήτηρ και πρότερον και μετὰ ταῦτα εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν οὕσα ἐπλησίαζε αὐτῷ.	
δ. Οὐδεὶς γὰρ ἂν δύναιτο δωρεὰν τοσαύτην τὸ μέγεθος εὐρεῖν.	
ε. Τοσαύτας δὲ τὸ πλῆθος πόλεις και τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν.	
στ. Οὗτος δ' ἦν και τὸ εἶδος νεανίσκος και τὴν ψυχὴν εὖρωστος.	
ζ. Τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν, ἐρρωμένον δὲ τὴν ψυχὴν.	
η. Σωκράτης ἦν ἐν παντὶ πράγματι και πάντα τρόπον ὠφέλιμος.	
θ. Ταῦτα συνθέμενοι οἱ στρατιῶται ἐπορεύοντο τὸ πλῆθος ὡς χίλιοι.	
ι. Οὗτος ἐγένετο βελτίων τὴν ψυχὴν.	

33. Να αντιστοιχίσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις της Α' στήλης με τη συντακτικὴ τους τοποθέτηση στη Β' στήλη:

Α'	Β'
1. Οἱ πλείονες τῶν πελαστῶν	α. γενική αντικειμενική
2. Ἀγέλη βοῶν	β. γενική υποκειμενική
3. Στέφανος δάφνης	γ. γενική του περιεχομένου
4. Εὐβοίας ἄλωσις	δ. γενική της ὕλης
5. Θυσία δύο τάλαντων	ε. γενική κτητική
6. Ὠφέλιμοι τοῖς Ἀθηναίοις	στ. γενική του δημιουργοῦ
7. Ἡ διάβασις τοῦ Εὐφράτου	ζ. γενική διαιρετική
8. Μεγάλων ἀδικημάτων ὀργή	η. γενική της ιδιότητος
9. Ἰκανὸς τὴν γνώμην	θ. γενική της αξίας
10. Μισθὸς τριῶν μηνῶν	ι. δοτική αντικειμενική
11. Λόγος Λυσίου	ια. δοτική της αναφοράς
12. Τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν	ιβ. αιτιατική της αναφοράς
13. Εὐπροσηγορος τῷ λόγῳ	ιγ. γενική της αιτίας
14. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου	ιδ. γενική παραθετική

34. Να χαρακτηρίσετε συντακτικὰ τους υπογραμμισμένους προσδιορισμούς στις παρακάτω προτάσεις:

- Ἦν δ' ἔνδον και ὁ πατήρ ὁ τοῦ Πολεμάρχου Κέφαλος.
- Πατηγύας ἀνὴρ Πέρσης προφαίνεται ἐλαύνων ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ.
- Κῦρος παρελαύνων αὐτὸς σὺν Πίγρητι τῷ ἔρμηνει ἐβόα.
- Λυσίαν τε αὐτόθι κατελάβομεν και Εὐθύδημον, τοὺς τοῦ Πολεμάρχου ἀδελφοὺς.
- Ἐν τῷ γήρῳ πολλὴ εἰρήνη γίγνεται.
- Δεινὸν ἠγοῦ τῶν μὲν ἰδιωτῶν τινὰς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν.
- Περίοφομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην αὐτῆς.
- Ἀσκοῦντες γοῦν ἐκεῖνοι διετέλεσαν ἄπερ ἔργα ἀρετῆς νομίζεται.
- Τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνω φυλάττειν ἔδωκε.
- Κῦρος γὰρ ἔπεμπε βίκους (= πιθάρια) οἴνου ἡμιδεῖς (= μισογεμάτα) πολλάκις.

4. Ὀράτε τὰς ναῦς δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυομένας.
5. Τὸ ψήφισμα τῶν Μεγαρέων.
6. Θουκυδίδης συνέγραψε τὸν πόλεμον Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.
7. Ἐκείνος ἐστὶ κύριος εἰρήνης καὶ πολέμου.
8. Ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων ἐφάνη μεγάλη.
9. Ἔχουσιν ὑπὸ τῆ ψήφῳ τὸν προδότην ἀπάντων τούτων.
10. Ἡ κρίσις τῶν δικαστῶν.
11. Ἡ πίστις τοῦ πλήθους.
12. Φροντίζετε ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν.
13. Ὁ φόβος τῶν στρατιωτῶν λέλυται.
14. Απεδείξατε τοὺς αὐτοὺς στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων.
15. Ἔστι δὲ ὀμίχλη ἀτμώδης ἀναθυμιάσις ἄγονος ὕδατος.
16. Αφίξις τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸ στρατόπεδον.
17. Ὁ ἀπειρος γραμμάτων οὐ βλέπει βλέπων.
18. Ἐγκρατὴς γέγονε πολλῶν χρημάτων.
19. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων λαμπρὰ ἐγένετο.
20. Ἡ νεότης ἐλπίδος πλήρης ἐστίν.

Γ. Να βρείτε τους ονοματικούς ετερόπτωτους προσδιορισμούς και να τους χαρακτηρίσετε.

1. Οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως.
2. Οὐκ εἰργάσμεθα ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ.
3. Οἱ πλείστοι τῶν λόγων εἰρηναῖοι.
4. Πάντες ἔχουσι ἔμφυτον ἐπιθυμίαν τοῦ ζῆν.
5. Τὸ πλήθος εἰργασται τοιαῦτα τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλήθος.
6. Οὐδεὶς ἐστὶ ἔνοχος λιποταξίου οὐδὲ δειλίας.
7. Ἦσαν εὐσταλεῖς τῆ ὀπλίσει.
8. Ἔστι μετ' εὐδοξίας πλήθους ἀριστοκρατία.
9. Ἀπιγγέλλον κατὰ πόλεις τεσσαράκοντα νεῶν πλήθος.
10. Ὁ Δερκυλίδας λαβὼν τοὺς κρατίστους τὰ εἶδη προῆλθε πρὸς τοὺς ἀγγέλους.
11. Χρῶνται παραδείγμασι τῆ τότε ρώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῆ νῦν ὕβρει τοῦ του.
12. Νῦν δ' εἰς τοῦτ' αἰσχύνῃς ἴκει τὰ πράγματα.
13. Αἰροῦνται μᾶλλον θάνατον τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν τοῦ προσηκόντος.
14. Ἡ ὀμιλία τῶν χρηστῶν ἐστὶ ἀσκησις τῆς ἀρετῆς, κατάλυσις δὲ τῶν πονηρῶν.
15. Τὰ γινόμενα ἀγαθὰ τῆ πόλει κοινὰ ἐστὶ.

16. Προυχῶρει δὲ αὐτοῖς οὔτε ἡ αἵρεσις τῆς πόλεως οὔτε τᾶλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως.
17. Οἱ πολῖται εἰσὶ εὐπειθεῖς τοῖς ἄρχουσι.
18. Οἱ λέοντες εἰσὶ δυνατοὶ τῷ τάχει.
19. Πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.
20. Τὰ δὲ μακρὰ τεῖχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἔξωθεν ἐτηρεῖτο.
21. Τὰ τοῦ Ἡρακλέους ἔργα ζῆν πόνῳ ἐγένετο.
22. Διηγήσομαι ὑμῖν τοὺς ἄθλους τοῦ Θησέως.
23. Εὐδαίμων μοι ἐφαίνετο καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων.
24. Ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν.
25. Διὰ μέσου δὲ τῆς πόλεως ρεῖ ποταμὸς Κύδνος ὄνομα, εὐρὸς δύο πλέθρων.
26. Ἄλλως τε μέντοι νῆ Δία πάντως καὶ ἀσεβείας φεύγοντα ὑπὸ Μελήτου τουτουῖ.
27. Οἱ μέγιστοι τῶν ποταμῶν ἐκ τῶν μεγίστων ῥέουσιν ὄρων.
28. Τίς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν;
29. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνθρώπου γε ψυχῆ, ἢ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀνθρωπίνων, τοῦ θεοῦ μετέχει.
30. Οὐ τῷ πλήθει τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὐ διαφέρομεν ἀλλήλων.
31. Ναυμαχία γὰρ αὕτη μεγίστη διὰ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγενῆται.
32. Καὶ τοῦ Πειραιῶς ζῆν Μουνιχία ἐξήκοντα μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος.
33. Ἐγὼ δ' οὔτε ποσὶν εἰμι ταχὺς οὔτε χερσὶν ἰσχυρός.
34. Πausanias ἤρξατο εὐνοῦς εἶναι τῷ δήμῳ.
35. Καθ' ὅσον οἶός τ' ἦν ὁ πατήρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι ὄντες ὁμότεχνοι.
36. Δεινὸς ταύτην τὴν τέχνην ἦν.
37. Ἐδωρήσατο φιάλην ἀργυρᾶν ἀξίαν δέκα μινῶν.
38. Ἀπέχουσα τῆς Ἀμφιπόλεως ἡμίσεος ἡμέρας μάλιστα πλοῦν.
39. Ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῆ πόλει καὶ πεπραγμένων τοῖς προγόνοις.
40. Κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν.
41. Τῶν κατηγορῶν ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω.
42. Τυφλὸς τὰ τ' ὄψα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.
43. Σαγγάριος μέγιστός ἐστι τῶν ἐν Βιθυνία ποταμῶν.
44. Τραύματος πάλιν εἰσὶν γραφαί.
45. Ἐμπεδοκλῆς Μέτωνος ἦν υἱός.
46. Ἡ πόλις ἡμῶν ἐτίμα καὶ τότε τοὺς ἀγαθοὺς.
47. Ἀνάγνωθι πρῶτον τὸν Σόλωνος νόμον.
48. Γίγνεται γὰρ διὰ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας.

49. Τὸ πολὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ οὕτως ἐπέισθη.
 50. Εἰπεῖν δὲ ἡμᾶς ὅτι δεδωγμένον ἡμῖν εἴη δύο μὲν τάλαντα ἀργυρίου διδόναι οἱ ἀντι τῶν ἑκατὸν μνῶν.

Δ. Να κάνετε τις αντιστοιχίσεις.

α. τις τῶν παιδῶν	1. δοτική αντικειμενική
β. σύμφωνος τῆ γνώμη	2. δοτική της αναφοράς
γ. ἀσθενῆς τῷ πνεύματι	3. γενική της ὕλης
δ. πλήρης ἡμερῶν	4. γενική της αἰτίας
ε. ἐνοχος πράξεως	5. γενική διααιρετική
στ. ἐναντίος τοῖς πολίταις	6. γενική αντικειμενική
ζ. στέφανος δάφνης	7. δοτική αντικειμενική

Ε. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε στις ακόλουθες προτάσεις τους ετερόπλευρους προσδιορισμούς που εξαρτώνται από επιρρήματα.

- Ὁμολογουμένως τῆ φύσει ζῆν.
- Ἄμα δὲ τῆ εἰσόδῳ τῶν Ἑλλήνων πολλοὶ τῶν κατοίκων ἔτρεχον διὰ τοῦ πεδίου.
- Ἦξει πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμα αὐτῷ.
- Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα.
- Τῶν μεγίστων ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἀπέριως ἔχουσιν.
- Λάθρα δὲ μητρός καὶ πατρός πορεύομαι.
- Οὐκ οἶδα πῶς ἔχει Δαρεῖος παιδείας.
- Πρωτῆ τῆς ἡμέρας ἐγυμνάζοντο.
- Ἀκολουθῶς τοῖς εἰρημένοις.
- Αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς ἢ ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμας.
- Ἐγγὺς τῆς πόλεως ἡ μάχη ἐγένετο.
- Ἐπραξεν ἐπομένως τῷ νόμῳ.
- Πόθεν τῆς γῆς ἦλθες;
- Χρῆν δὲ Μυτιληναίους καὶ πάλαι μὴδὲν διαφερόντως τῶν ἄλλων ὑφ' ἡμῶν τετιμῆσθαι.
- Καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	
Επιρρήματα	χρόνου τόπου τρόπου ποσού
Εμπρόθετοι	χρόνου τόπου τρόπου ποσού αἰτίας αναφοράς ὄρου ἢ προϋπόθεσης ἐναντίωσης παραχώρησης
Μετοχές	τροπικές τελικές χρονικές αιτιολογικές υποθετικές ἐναντιωματικές
Προτάσεις	συμπερασματικές τελικές χρονικές αιτιολογικές υποθετικές ἐναντιωματικές παραχωρητικές αναφορικές
Πλάγιες πτώσεις	γενική δοτική αιτιατική
Κατηγορούμενο	επιρρηματικό προληπτικό
Απαρέμφατο	σκοπού αναφοράς

Ομάδα Ασκήσεων | 1.

Να αναγνωριστούν οι ονοματικοί ετερόπρωτοι προσδιορισμοί :

▣ Γενική

403. Οί νέοι ἐγίνοντο μιμηταί τῶν ἀκουομένων καί βλεπομένων.
404. Ἐχθρός ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων ἐστί βασιλεύς.
405. Οἱ σώφρονες τῶν πολιτῶν εἰρήνην ἐψηφίζοντο.
406. Οἰκίαν ἐκτήσατο ἀξίαν δύο ταλάντων.
407. Ἡρακλῆς Πέλοπος βωμόν ἰδρύσατο.
408. Τίς μὲν γάρ ἀγέλης βοῶν κήδετα μᾶλλον τοῦ νέμοντος;
409. Ἐφεσος ἀπέχει Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν δρόμον.
410. Τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος ἡμᾶς χρή φυλάττειν.
411. Πόθεν γῆς ἦλθες;
412. Ἐτελεύτα ἔρημος φίλων.
413. Εἰς τοῦτο θράσους καί ἀναιδεΐας ἀφίεται.
414. Πλησίον ἦν τοῦ δεσμοτηρίου.

415. Πολλῶν νικῶν οἱ θεοὶ αἵτιοι εἰσιν.
416. Πῶς ἔχει ὑγείας ὁ πατήρ ;
417. Ἐνοχός ἐστι δειλίας.
418. Ἦν πυραμὶς τό μὲν εὖρος ἑνός πλέθρου, τό δέ ὕψος δύο πλέθρων.
419. Τό παιδίον ὑψώνει μέγα στέφανον ἀνθέων.
420. Φεῦ, τῆς ἀναιδεΐας!
421. Ἐπῆλθεν ἡ ἡμέρα πολὺ τῆς νυκτός φοβερωτέρα.
422. Ἐνταῦθα ἦν Ἀσκληπιοῦ ἄγαλμα λίθου.
423. Προσήγαγον τῷ βασιλεῖ παῖδα δέκα ἐτῶν.
424. Ἐγγύς τῆς πόλεως ἡ μάχη ἐγένετο.
425. Πόρρω ἤδη ἐστί τοῦ βίου, θανάτου δέ ἐγγύς.
426. Ἄξιοι τῶν προγόνων ἐστέ.
- ▣ Δοτική
427. Ἐστί δ' ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι.
428. Ὁ τοῖς νόμοις εὐπειθῆς χρηστός ἐστί πολίτης.

429. Σχεδόν εἶ θεοῖς ὅμοιος.
430. Λύσανδρος ἦν εὐνούστατος τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατος δέ τῇ πόλει.
431. Περικλῆς ἦν φιλοπροσήγορος τῷ τρόπῳ.
432. Τόν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου τῷ πατρί.
433. Οὔτε ποσίν εἰμι ταχύς, οὔτε χερσίν ἰσχυρός.
434. Ἀλκιβιάδης πονηρία πρῶτος τῶν πολιτῶν ἦν.
435. Αἰδώς καί φόβος ἔμφυτα τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν.
436. Ἐναντίως ἔχει τῷ σώφρονι ὁ ἀκόλαστος.
437. Τό ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ.
438. Ξενοφῶν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνήγαγε τοὺς στρατηγούς.
439. Συμφώνως τῇ φύσει ἐποίησε ταῦτα.
440. Πειρῷ τῷ σώματι μέν εἶναι φιλόπνοος, τῇ δέ ψυχῇ φιλόσοφος.
- Αἰτιολογική
441. Πόλις αὐτόθι ἦν, Λάμψακος ὄνομα.
442. Ὁ βασιλεύς τᾶλλα χρηστός ἐστίν.

443. Ἔδοξέ μοι ἄρρωστος τὴν ψυχὴν εἶναι.
444. Ναί, μά τὴν πατῶν ἐστίαν.
445. Τό ὄρος θαυμάσιόν ἐστι τό ὕψος καί τό μέγεθος.
446. Οἱ ἥρωες ἀθάνατοί εἰσι τό κλέος.

Ομάδα Ασκήσεων | 2.

Να επιλεγεί η απάντηση που δηλώνει το σωστό είδος της γενικής σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις:

447. Ὁ ἄπειρος γραμμάτων οὐ βλέπει βλέπων.
α. διαιρετική, β. υλοκειμενική, γ. αντικειμενική, δ. κτητική.
448. Οὗτος ἐτίμα τὴν μητέρα ἧττον (= λιγότερο) ἐμοῦ.
α. ιδιότητας, β. ὕλης, γ. αντικειμενική, δ. συγκριτική.
449. Νόμοι Σόλωνος.
α. διαιρετική, β. ιδιότητας, γ. του δημιουργοῦ, δ. κτητική
450. Ἡ ἀγορά μεστή ἦν ἵππων.
α. κτητική, β. αντικειμενική, γ. περιεχομένου, δ. ιδιότητας.

Αορίστος					
Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
έ-βλάβ-η-ν	βλαβ-ῶ	βλαβ-εῖην	—		
έ-βλάβ-η-ς	βλαβ-ῆς	βλαβ-εῖης	βλάβ-η-θι		βλαβ-εῖς
έ-βλάβ-η	βλαβ-ῆ	βλαβ-εῖη	βλαβ-ῆ-τω	βλαβ-ῆ-ναι	βλαβ-εῖσα
έ-βλάβ-η-μεν	βλαβ-ῶμεν	βλαβ-εῖμεν (-εἰμεν)	—		βλαβ-ἔν
έ-βλάβ-η-τε	βλαβ-ῆτε	βλαβ-εῖητε (-εἶτε)	βλάβ-η-τε		
έ-βλάβ-η-σαν	βλαβ-ῶσι(ν)	βλαβ-εῖσαν (-εἶεν)	βλαβ-έ-ντων ἢ βλαβ-ῆ-τωσαν		
Δυικός					
έ-βλάβ-η-τον	βλαβ-ῆ-τον	βλαβ-εῖητον (-εἶτον)	βλάβ-η-τον		
έ-βλαβ-ῆ-την	βλαβ-ῆ-τον	βλαβ-εῖητην (-εἶτην)	βλαβ-ῆ-των		

4. Ενεργητικός παρακείμενος και υπερσυντέλικος β'

Ο ενεργητικός παρακείμενος και υπερσυντέλικος που σχηματίζουν μερικά συμφωνόληκτα ρήματα χωρίς τον χρονικό χαρακτήρα κ ή χωρίς να τρέπουν τον ψιλόπνοο ή μέσο χαρακτήρα του ρηματικού θέματος σε δασύπνοο λέγονται δεύτερος παρακείμενος και δεύτερος υπερσυντέλικος. Οι χρόνοι αυτοί κλίνονται όπως οι αντίστοιχοι πρώτοι.

Β. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρωθούν τα κενά των προτάσεων με τους τύπους των δευτέρων χρόνων που ζητούνται στην παρένθεση:

- α) Κλέαρχος ..... (λαμβάνω, μετχ. αορ.) τούς όπλιτας ..... (παραγίγνομαι, οριστ. αορ.) πρὸς Κύρον.
- β) Μή μέλλωμεν, ἴνα μή ὁ καιρός ..... (παρέρχομαι, υποτ. αορ.).
- γ) Ἀλέξανδρος ἐκέλευσε τὴν φάλλαγα τοῖς Θραξίν ..... (ἐμβάλλω, απαρ. αορ.).
- δ) Βασιλεὺς νομίζει νικᾶν, ἐπει Κύρον ..... (ἀποκτείνω, οριστ. παρακμ.).
- ε) Τίς ἄνθρωπος ὦν τὸν βίον ἀλύπως ..... (διάγω, οριστ. αορ.);
- στ) Βωμὸς ἦν τάφος τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ..... (ἀποθνήσκω, μετχ. αορ.).

- ζ) Ἡρακλῆς ἠπόρει, ποῖαν ὁδὸν ..... (τρέπομαι, ευκτ. αορ.).
- η) Ὁ μῆ ..... (δέρομαι, μετχ. αορ.) ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.
- θ) Ῥωμαῖοι εἶλοντο ὑπατον τὸν Φαβρίκιον, ἴνα ἡ Ἰταλία ..... (ἀπαλλάττομαι, υποτ. αορ.) τοῦ ἐκ Πύρρου κινδύνου.
- ι) Ἀψευδεῖς μάρτυρες τῶν λόγων τὰ ..... (γράφομαι, μετχ. αορ.) εἰσίν.

2. Στον παρακάτω πίνακα να συμπληρωθούν οι ρηματικοί τύπου του αορίστου β' που λείπουν:

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
έφαγον					
	φάγῃς				
		φάγοι			φαγών
				φάγετε	
ἦρου					
	ἔρηται				
		ἐροίμεθα			ἐρομένη
			ἔρεσθε		

3. Να συμπληρωθούν τα κενά των προτάσεων με την κατάλληλη λέξη από τη διπλανή στήλη:

- α) Μετὰ τὸν Κύρου θάνατον οἱ περὶ αὐτὸν ἑξακόσιοι .....
- β) Ἐὰν τοῖς ἐμοῖς βουλευμασι χρῆσθε, οὐ .....
- γ) Βασιλεὺς ..... τῇ ἐφόδῳ τῶν Ἑλλήνων.
- δ) Σοφίας ὁ καρπὸς οὐποτε .....
- ε) Ὡ παῖ, μένε παρ' ἐμοὶ καὶ συνέστιος .....
- στ) Ἡ ναυμαχία ..... ῥαδίαν καὶ βραχεῖαν κρίσιν.
- ζ) Ἡ πόλις ..... εἰς ἔδαφος.
- η) Ἀλεξάνδρου ..... οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ ἐμάχοντο ἀλλήλοις περὶ τῆς ἀρχῆς.

φθαρῆσεται
γενοῦ
κατεσκάφη
ἀποθανόντος
διεσπάρησαν
σφαλῆσεσθε
ἐξεπλάγη
ἔλαβε

